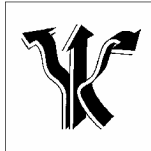

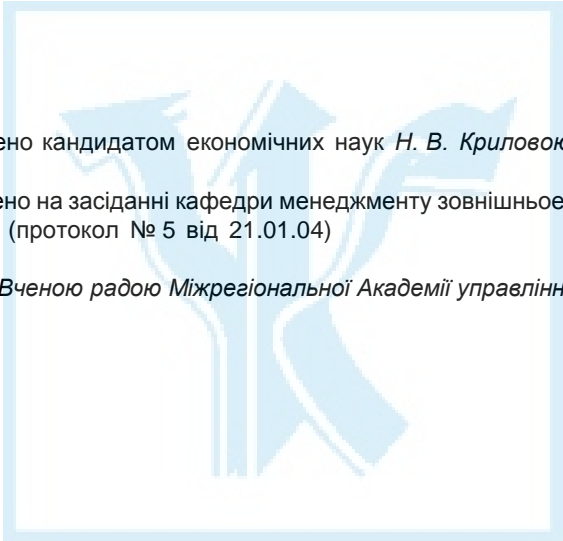
МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

МАУП

Підготовлено кандидатом економічних наук *Н. В. Криловою*

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (протокол № 5 від 21.01.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Крилова Н. В. Навчальна програма дисципліни “Конкуренція в міжнародному бізнесі” (для спеціалістів, магістрів). — К.: МАУП, 2004. — 18 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Конкуренція в міжнародному бізнесі”, вказівки до виконання самостійної роботи, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс “Конкуренція в міжнародному бізнесі” належить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін.

Дисципліна базується на таких курсах, як менеджмент, транснаціональні корпорації, міжнародна інвестиційна діяльність, макроекономіка, мікроекономіка, маркетинг.

Теоретичними засадами курсу є сучасні теорії менеджменту, теорії міжнародної торгівлі, теорії конкуренції та ін.

У цілому структуру курсу можна поділити на три блоки. Перший — загальні положення аналізу та розвитку міжнародної конкуренції, другий — аналіз конкуренції та визначення конкурентоспроможності фірми, третій — аналіз конкурентоспроможності на рівні держави.

Особлива увага приділяється сучасним методам і напрямам ведення конкурентної боротьби на світових ринках.

Мета курсу — підготовка фахівців з проведення аналізу конкурентоспроможності фірми та країни для подальшої розробки стратегії покращення становища компанії та країни на світовому ринку, а саме: визначення перспектив ринку та основних факторів, які є домінуючими для конкурентної боротьби на тому чи іншому ринку, розробки стратегії виходу та/або ведення конкурентної боротьби та її перспектив.

Завдання курсу — дати студентам знання і виробити практичні навички розробки концепції та проведення аналізу конкурентоспроможності.

Предметом курсу є взаємовідносини економічних суб'єктів у процесі суперництва за економічні ресурси та позиції на ринку.

Форма проведення занять — лекційні та семінарські заняття. Семінарські заняття проводяться у формі дискусій, аналізу реальних господарських ситуацій, презентації власних досліджень.

Для підвищення якості засвоєння деяких тем передбачено самостійне ознайомлення з основними проблемами та обговоренням їх на семінарах. Це дає змогу студентові зрозуміти складність, неоднозначність і суперечності деяких теоретичних положень, підвищити зацікавленість у здобутті знань з деяких питань відповідної теми. Як правило, такий методичний підхід на семінарах використовується при вивченні проблемних тем, де існують різні теоретичні підходи і точки зору.

На практичних заняттях передбачається розв'язання ділових задач, вивчення проблемних ситуацій, з'ясування теоретичних положень, пов'язаних з конкретним розвитком окремих напрямів міжнародної діяльності підприємств.

Розглядаються можливості кількісного та якісного аналізу конкурентоспроможності на різних рівнях, взаємозв'язок таких показників та їх особливості. Для обговорення викладачем розроблено систему показників конкурентоспроможності трансформаційних економік. Студентам пропонується самостійно провести аналіз конкурентоспроможності обраної галузі та вибраної країни. У межах спецкурсу передбачено також вивчення основних напрямів і методів підвищення конкурентоспроможності на різних рівнях.

Вивчаючи курс, кожний студент отримує індивідуальне завдання щодо аналізу конкурентоспроможності та розробки стратегії її покращення. Причому він має право самостійно вибирати об'єкт дослідження при обов'язковому погодженні з викладачем. Після проведення таких досліджень студенти презентують свої результати на практичних заняттях з обґрунтуванням застосованої методології. Інші студенти беруть участь у дискусії за отриманими результатами і процесом дослідження, що допоможе їм краще опанувати практичні навички.

Виконання такого індивідуального завдання є необхідною умовою допуску студента до складання заліку.

Вимоги до знань та умінь

Студент повинен *знати*:

- значення і сутність міжнародної конкуренції;
- основні форми міжнародної конкуренції;
- основні методи конкурентної боротьби, її переваги і недоліки;
- вплив процесів глобалізації та інтеграції на зміну міжнародної конкуренції;
- модель М. Портера;
- зміну природи конкуренції залежно від структури галузі;
- можливості використання теорії ігор;
- види та напрями підвищення конкурентоспроможності фірми;
- теоретичні положення при формуванні конкурентної стратегії фірми;
- визначати основні напрями та джерела підвищення конкурентоспроможності країни;

уміти:

- визначати тип ринку та основні методи конкурентної боротьби, на конкретному ринку;
- формувати даймонд згідно з концепцією М. Портера для окремої галузі;
- визначати стан детермінант конкурентоспроможності;
- визначати вплив детермінант конкурентоспроможності залежно від структури та характеру галузі;
- розробляти стратегію підвищення конкурентоспроможності;
- користуватись міжнародними часописами та джерелами Інтернету з метою аналізу міжнародних ринків;
- обробляти та аналізувати інформацію;
- розробляти рекомендації;
- презентувати отримані результати;
- аналізувати стратегію фірми на основі теорії ігор;
- визначати основні конкурентоспроможні галузі країни та основні напрями їх розвитку;
- застосовувати кількісні та якісні показники для аналізу конкурентоспроможності.

МАУП

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“КОНКУРЕНЦІЯ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ”

№ пор.	Назва розділу і теми
	<i>I. Теоретичні основи міжнародної конкуренції</i>
1	Економічна природа міжнародної конкуренції
2	Глобалізація світогосподарських зв'язків — рушійна сила міжнародної конкуренції
3	Розвиток міжнародної конкуренції
4	Основні фактори та рушійні сили розвитку конкуренції
5	Інтенсифікація міжнародної конкуренції та фактори, що її визначають
	<i>II. Міжнародна конкуренція — мікрорівень</i>
6	Аналіз конкуренції на основі теорії ігор
7	Аналіз конкурентних переваг і конкурентоспроможності фірми
8	Основні методи ведення конкурентної боротьби між фірмами
9	Роль фінансового менеджменту в процесі підвищення конкурентоспроможності фірми
10	Розробка стратегії на основі визначення та створення конкурентних переваг
	<i>III. Міжнародна конкурентоспроможність країни: проблеми і перспективи</i>
11	Поняття та сутність конкурентоспроможності країни
12	Основні концепції розвитку конкурентоспроможності економіки країни
13	Альтернативні концепції конкурентоспроможності економіки країни
14	Основні показники конкурентоспроможності національної економіки

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“КОНКУРЕНЦІЯ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ”

Розділ I. Теоретичні основи міжнародної конкуренції

Тема 1. Економічна природа міжнародної конкуренції

Сутність конкуренції. Основні форми міжнародної конкуренції. Роль міжнародної конкуренції в економічному розвитку країни. Вплив конкуренції на поведінку фірми на ринку. Сутність досконалої та недосконалої конкуренції.

Основні концепції розвитку міжнародної конкуренції. Класичні погляди на сутність конкуренції. Біхейвіориський, структурний і функціональний підходи до конкуренції.

Основні види міжнародної конкуренції.

Рівні ведення конкурентної боротьби: взаємовплив і відмінності.

Література: основна [5–7]

додаткова [3; 4; 9]

Тема 2. Глобалізація світогосподарських зв'язків — рушійна сила міжнародної конкуренції

Вплив інтернаціоналізації та глобалізації на зміну природи міжнародної конкуренції. Основні причини інтернаціоналізації. Стадії інтернаціоналізації економічних зв'язків.

Географічний підхід до аналізу розвитку інтернаціоналізації.

Основні рушійні сили глобалізації економіки. Відмінність від інтернаціоналізації.

Фактори розвитку глобалізації та її характерні риси.

Література: основна [1; 3]

додаткова [9–11]

Тема 3. Розвиток міжнародної конкуренції

Характерні особливості міжнародної конкуренції в сучасних умовах. Вплив регіоналізації та глобалізації на зміну природи міжнародної конкуренції. Залежність конкуренції від галузі виробництва. Основні напрями міжнародної конкуренції.

Вплив зміни структури виробництва на характер ведення міжнародної конкурентної боротьби.

Література: основна [5–7]

додаткова [3; 4; 9]

Тема 4. Основні фактори та рушійні сили розвитку конкуренції

Фактори, які впливають на конкурентну боротьбу. Основні причини інтенсифікації розвитку міжнародної конкуренції.

Основні рушійні сили розвитку конкуренції. Концепція М. Портера та застосування моделі “даймонду” в процесі аналізу конкуренції на ринку.

Вторгнення нових конкурентів. Основні перешкоди виходу на ринок.

Економічна влада постачальників і споживачів. Основні випадки можливого тиску постачальників на виробників та їх вплив на конкурентну боротьбу. Основні причини домінування влади споживачів.

Товари субститути — їх вплив на аналіз ринку.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Тема 5. Інтенсифікація міжнародної конкуренції та фактори, що її визначають

Система факторів, що визначає інтенсивність конкуренції. Вплив конкуренції на прибутковість фірм у галузі. Вплив загальноекономічного середовища на інтенсивність конкуренції.

Структура галузі — один з основних факторів, що визначає інтенсивність конкуренції. Інституціональна структура та історичний розвиток галузі як визначники конкуренції.

Вплив попиту на інтенсивність конкуренції. Визначення ринкової влади. Індекс Херфіндаля.

Вплив координації дій на характер конкуренції в галузі.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Розділ II. Міжнародна конкуренція — мікрорівень

Тема 6. Аналіз конкуренції на основі теорії ігор

Теоретичні основи: одноперіодна модель дилеми ув'язненого.

Рекурентні ігри та багатоперіодні моделі: наслідки для стратегії взаємодії фірм.

Розширена форма моделі аналізу конкуренції на основі теорії ігор.

Стратегія ціноутворення у процесі укладання угод та її аналіз на основі теорії ігор.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Тема 7. Аналіз конкурентних переваг та конкурентоспроможності фірми

Поняття конкурентоспроможності фірми. Основні види конкурентних переваг. Механізми формування конкурентних переваг.

Розробка міжнародної стратегії компанії на основі визначення конкурентних переваг. Позиціонування компанії, її вплив на конкурентні сили.

Система показників, що визначає конкурентоспроможність фірми.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Тема 8. Основні методи ведення конкурентної боротьби між фірмами

Сутність і методи ведення цінової конкуренції. Ведення конкурентної боротьби на основі зниження витрат виробництва. Ведення конкурентної боротьби на основі зниження експлуатаційних витрат споживача. Основи стратегії ресурсозбереження. Система показників ресурсомісткості товару та виробництва. Показники ефективності діяльності організації. Аналіз ефективності використання ресурсів. Фактори ресурсозбереження. Функції логістики в управлінні ресурсозбереженням.

Нецінова конкуренція. Ведення конкурентної боротьби на основі підвищення якості товару. Ведення конкурентної боротьби за допомогою поліпшення сервісного обслуговування.

Сутність і система показників якості продукції. Аналіз концепції Загального управління якістю. Система забезпечення конкурентоспроможності. Міжнародна система якості: стандарти ISO серії 9000. Інструменти підвищення якості продукції. Організація контролю якості продукції.

Сертифікація продукції та систем якості.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Тема 9. Роль фінансового менеджменту в процесі підвищення конкурентоспроможності фірми

Аналіз фінансового стану фірми з точки зору конкурентоспроможності. Методика розрахунку ефективності управління компанією. Оцінка стійкості функціонування організації як індикатор її конкурентоспроможності у майбутньому.

Приведення у відповідність фінансової політики компанії з реаліями конкурентної боротьби.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Тема 10. Розробка стратегії на основі визначення та створення конкурентних переваг

Основні вихідні положення формування корпоративної стратегії.
Основні показники для оцінки: визначення привабливості галузі, витрат на входження та втрати виходу з ринку.
Взаємозалежне управління.
Аналіз причин успіху глобальних компаній.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Розділ III. Міжнародна конкурентоспроможність країни: проблеми і перспективи

Тема 11. Поняття та сутність конкурентоспроможності країни

Визначення конкурентоспроможності економіки країни. Альтернативні підходи до проблеми конкурентоспроможності національного господарства. Дискусійність цієї проблеми (погляди П. Кругмана).

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Тема 12. Основні концепції розвитку конкурентоспроможності економіки країни

П'ятифакторна модель М. Портера для національної економіки. Основні переваги цієї моделі для аналізу кластерів. Врахування цілеспрямованого впливу на формування кластерів і випадкових обставин. Процес формування кластера та його роль у підвищенні конкурентоспроможності економіки країни.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Тема 13. Альтеративні концепції конкурентоспроможності економіки країни

Необхідність врахування місцевих умов для країн, що розвиваються і країн з трансформаційною економікою. Основні причини

неможливості застосування моделі “даймонду” та необхідність його коригування.

Розробка дев'ятифакторної моделі конкурентоспроможності для нових індустральних країн.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

Тема 14. Основні показники конкурентоспроможності національної економіки

Система показників визначення конкурентоспроможності галузі на світовому ринку. Система показників конкурентоспроможності на макрорівні. Альтернативні методики визначення конкурентоспроможності країни.

Основні фактори, що впливають на динаміку таких показників.

Дія міжнародних організацій у процесі визначення конкурентоспроможності економіки різних країн. Діяльність Світового економічного форуму щодо конкурентоспроможності.

*Література: основна [5–7]
додаткова [3; 4; 9]*

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента з курсу “Конкуренція в міжнародному бізнесі” передбачає самостійне, більш глибоке оволодіння спеціальними питаннями, які пов'язані з окремими темами курсу за вказівками викладача, а також для проведення та презентації власного дослідження.

Самостійна робота реалізується під час підготовки до семінарських занять, проведення власного дослідження.

Метою індивідуальних завдань студентів є набуття навичок аналізу конкуренції на ринку, аналізу конкурентоспроможності компанії, галузі або країни (за вибором студента) для подальшої розробки чи удосконалення стратегії об'єкта дослідження з урахуванням конкурентних переваг.

Це також заохочує студентів до опанування навичок самостійної аналітичної обробки інформації, розвиває творчі здібності.

Результати, отримані в процесі дослідження, мають бути представлені на публічне обговорення у групі, що також стимулює розвиток навичок презентації результатів.

Основні методологічні концепції розглядаються на лекціях. Проте складність і дискусійність багатьох проблем у сфері дослідження конкуренції потребує від студента обґрунтованого застосування тієї чи іншої методології.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Поняття міжнародної конкуренції та її основні форми.
2. Роль міжнародної конкуренції в економічному розвитку.
3. Основні концепції розвитку конкуренції: досконала та недосконала конкуренції.
4. Біхейвіористський підхід до аналізу конкуренції.
5. Сутність структурного підходу до аналізу конкуренції.
6. Функціональний підхід до конкуренції.
7. Основні види міжнародної конкуренції.
8. Взаємовплив ведення конкурентної боротьби на різних рівнях.
9. Вплив інтернаціоналізації та глобалізації на зміну природи міжнародної конкуренції.
10. Фактори розвитку глобалізації та її характерні риси.
11. Характерні особливості міжнародної конкуренції в сучасних умовах.
12. Вплив регіоналізації та глобалізації на природу міжнародної конкуренції.
13. Залежність конкуренції від галузі виробництва.
14. Вплив розвитку ринку на характер ведення конкурентної боротьби.
15. Основні причини інтенсифікації міжнародної конкуренції.
16. Джерела конкурентних переваг: особливості та перспективи.
17. Сутність концепції даймонду та її роль у сучасному аналізі міжнародної конкуренції.
18. Охарактеризуйте детермінанти конкурентоспроможності за М. Портером.
19. Охарактеризуйте стадії розвитку конкурентоспроможності за М. Портером.
20. Система факторів, що визначає інтенсивність конкуренції.

21. Структура галузі — один з основних факторів, що визначає інтенсивність конкуренції.
22. Вплив попиту на інтенсивність конкуренції.
23. Визначення ринкової влади. Індекс Херфіндала.
24. Можливості та характер координації дій компаній та характер конкуренції в галузі.
25. Рекурентні ігри та багатоперіодні моделі: наслідки для стратегії взаємодії фірм
26. Аналіз ціноутворення на основі теорії ігор.
27. Основні види конкурентних переваг та їх роль у розвитку фірми.
28. Основні етапи розробки стратегії фірми на міжнародних ринках на основі визначення конкурентних переваг.
29. Показники, що визначають конкурентоспроможність фірми.
30. Сутність і методи ведення цінової конкуренції.
31. Розробка стратегії компанії, що робить можливим ведення цінової конкуренції.
32. Роль демпінгу в міжнародній конкуренції. Його основні види.
33. Ведення конкурентної боротьби на основі нецінових факторів.
34. Сутність і система показників якості продукції.
35. Сутність і роль концепції загального менеджменту якості.
36. Міжнародна система якості: стандарти ISO серії 9000.
37. Альтернативні підходи до аналізу конкурентоспроможності країни.
38. Основні переваги моделі даймонду при аналізі конкурентоспроможності на рівні країни.
39. Роль держави в процесі формування кластерів і розвитку конкурентоспроможності.
40. Розвиток концепції даймонду: подвійний даймонд і дев'ятифакторна модель.
41. Система показників конкурентоспроможності економіки країни.
42. Діяльність Світового економічного форуму щодо конкурентоспроможності.
43. Сутність досконалої та недосконалої конкуренції.
44. Основні напрями розвитку конкуренції в умовах глобалізації.
45. Основні фактори розвитку конкуренції в умовах глобалізації.
46. Розвиток глобальних монополій у сучасному світі.

47. Вплив інформаційних технологій на розвиток міжнародної конкуренції.
48. Стратегічні підходи до проведення конкурентної боротьби.
49. Регіональна інтеграція та її вплив на глобальну конкуренцію.
50. Основні види регіональної економічної інтеграції.
51. Основні напрями регіональної конкуренції у світовому масштабі.
52. Особливості стратегічного управління в умовах міжнародної конкуренції.
53. Можливості впливу споживачів на розвиток конкуренції.
54. Можливості впливу виробників на розвиток конкуренції.
55. Співвідношення історичного розвитку та інституціональної структури для визначення міжгалузевої конкуренції.
56. Співвідношення історичного розвитку та інституціональної структури для визначення внутрішньогалузевої конкуренції.
57. Модель олігополістичної конкуренції.
58. Роль теорії ігор у процесі аналізу міжнародної конкуренції.
59. Вплив технологічних факторів на розвиток міжнародної конкуренції.
60. Інформаційні та комунікаційні фактори розвитку міжнародної конкуренції.
61. Розвиток суб'єктів міжнародної конкуренції.
62. Поява нових суб'єктів міжнародної конкуренції — логічний розвиток міжнародної конкуренції на сучасному етапі.
63. Розвиток форм ведення конкурентної боротьби.
64. Співвідношення між ціновою і неціновою конкуренцією у сучасному міжнародному бізнесі.
65. Виникнення та розвиток монополістичної конкуренції.
66. Роль міжнародних систем стандартизації та сертифікації у процесі розвитку міжнародної конкуренції.
67. Основні напрями інтенсифікації міжнародної конкуренції.
68. Основні способи зниження конкурентного напруження в міжнародному бізнесі.
69. Розвиток систем якості товарів — наслідок інтенсифікації міжнародної конкуренції.
70. Основні підходи до аналізу конкурентоспроможності компанії міжнародного бізнесу.

71. Розробка стратегічного плану — необхідна умова діяльності компанії у міжнародному бізнесі.
72. Еволюція теоретичних і практичних підходів до формування стратегії діяльності компанії на міжнародних ринках.
73. Визначити основні причини успіху глобальних компаній.
74. Переваги і недоліки кластерного аналізу.
75. Необхідність адаптації кластерного аналізу до економіки малої країни.
76. Визначення кластерів економіки України.
77. Перспективи розвитку кластерів економіки України на світовому ринку.
78. Діяльність Світового економічного форуму в процесі розвитку міжнародної конкуренції.
79. Можливості врахування специфічних умов у кластерному аналізі.
80. Визначення можливостей отримання конкурентних переваг завдяки врахуванню специфічних умов діяльності компанії.
81. Визначення позитивного і негативного впливу споживачів на розвиток національних кластерів.
82. Роль випадкових обставин у перемозі компаній і галузей у міжнародній конкурентній боротьбі.
83. Врахування подвійного “даймонду” — один з напрямів розвитку кластерного аналізу міжнародної конкурентоспроможності.
84. Переваги і недоліки основних показників розвитку конкурентоспроможності компанії міжнародного бізнесу.
85. Переваги і недоліки основних показників розвитку конкурентоспроможності країни.
86. Структура показників оцінки конкурентоспроможності Світового економічного форуму.
87. Перспективи українських компаній на міжнародних ринках.
88. Основні напрями підвищення ефективності діяльності українських виробників у сфері міжнародного бізнесу.
89. Необхідність державного втручання у підвищення конкурентних позицій українських компаній на міжнародних ринках.
90. Основні напрями стимулювання державою розвитку конкурентоспроможності українських виробників на світових ринках.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

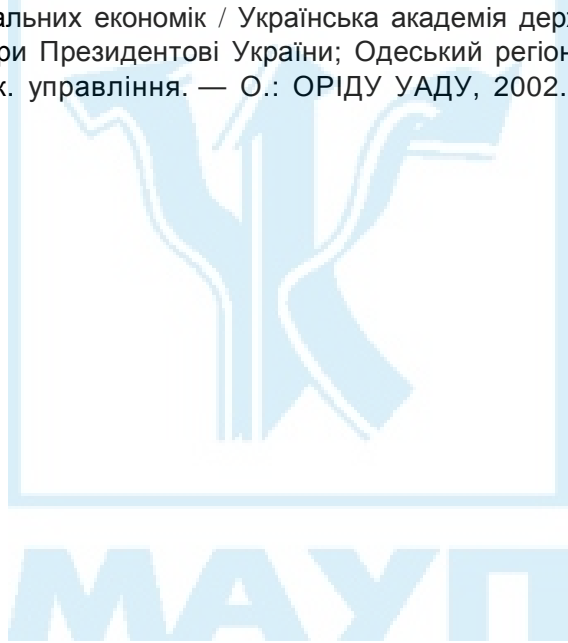
Основна

1. *Портер М.* Конкуренция: Пер с англ. — К.: Вильямс, 2001.
2. *Портер М.* Конкурентные преимущества стран. — М., 1998.
3. *Кругман П.* Международная экономика. — М., 2000.
4. *Юданов А. Ю.* Конкуренция: теория и практика: Учеб. пособие. — 3-е изд. — М.: Гном-Пресс, 2000.
5. *Фатхутдинов Р. А.* Конкуреноспособность: экономика, стратегия, управление. — М.: ИНФРА-М, 2000.
6. *Фатхутдинов Р. А.* Конкуреноспособность организации в условиях кризиса: экономика, маркетинг, менеджмент. — М., 2002.
7. *Рогач О. І., Шнирков О. І.* Конкурентоспроможність трансформаційних економік. — К., 1999.

Додаткова

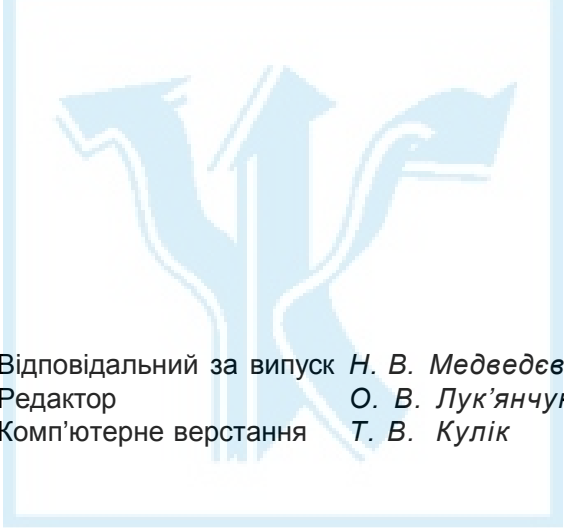
8. *Базиліук Я. Б.* Конкурентоспроможність національної економіки: сутність та умови забезпечення / Адміністрація Президента України; Національний ін-т стратегічних досліджень. — К., 2002. — 132 с.
9. *Дахно І. І.* Антимонопольне право: Курс лекцій. — К.: Четверта хвиля, 1998. — С. 352.
10. *Звіти* Світового економічного форуму по конкурентоспроможності — виходять щорічно.
11. *Конкурентоспособность и экспортный потенциал экономики / И. П. Булеев, В. М. Рудобелец // Наук. пр. Донецького держ. техн. ун-ту. — 2002. — Вип. 46. — С. 92–101.*
12. *Крилова Н. В.* Новітні тенденції в аналізі розвитку конкурентоздатності національних господарств // Вісн. Київ. ун-ту. Міжнародна економіка. — Вип. 42. — 2000. — С. 39–43.
13. *Крилова Н. В.* Особливості застосування теорії конкурентних переваг у країнах з трансформаційною економікою // Вісн. Київ. ун-ту. Міжнародна економіка. — Вип. 56. — 2002. — С. 88–90.
14. *Крилова Н. В.* Політика конкурентоздатності Великобританії в 90-х роках // Регіональна економіка. — 1998. — № 4. — С. 126–132.

15. *Крылова Н. В.* Роль іноземних інвестицій при трансферті технологій // Зб. наук. праць. — 1999. — Вип. 4(11). — К.: Київ. військовий гуманітарний ін-т, 1999. — С. 40–44.
16. *Міжнародна конкурентоспроможність країни: поняття, основні складові та джерела* / О. С. Шипко // Економіка та прогнозування. — 2002. — № 1. — С. 110–116.
17. *Крылова Н.* Международная бизнес-команда и конкурентоспособность фирмы // Персонал. — 2002. — № 2. — С. 53–58.
18. *Якубовський С. О.* Інвестиційна діяльність транснаціональних корпорацій та їх вплив на конкурентоспроможність національних економік / Українська академія держ. управління при Президенті України; Одеський регіональний ін-т держ. управління. — О.: ОРІДУ УАДУ, 2002.

З М І С Т

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Конкуренція в міжнародному бізнесі”	6
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Конкуренція в міжнародному бізнесі”	6
Вказівки до виконання самостійної роботи	11
Контрольні питання	12
Список рекомендованої літератури	16

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *О. В. Лук'яничук*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП

Зам. № ВКЦ-1753

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП